

Budapesti Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság

**Vasúti Üzemeltetési Igazgatóság
Üzemeltetési Főosztály**

Villamos Üzemigazgatóság

VÉGÁLLOMÁSI VÉGREHAJTÁSI UTASÍTÁS

Határ út M végállomás

Érvényes:

2019. október 23-tól

Tartalomjegyzék

I. Az utasítás hatálya	4
I.1. Az utasítás személyi hatálya.....	4
I.2. Az utasítás területi hatálya	4
II. Határ út / Ferde utca (42-es és 52-es villamos végállomása)	5
II.1. A végállomás kialakítása	5
II.2. A végállomáshoz tartozó váltók.....	5
II.3. Közlekedési korlátozások	5
II.4. A végállomás lejtviszonyai	5
II.5. A végállomás jelző- és váltóállító berendezésének leírása, közlekedési rendje	5
II.5.1. A végállomás jelző- és váltóállító berendezésének üzem módja és állapotai	5
II.5.2. A végállomás jelző- és váltóállító berendezésének főjelzői, váltójelzői és egyéb jelzői.....	7
II.5.3. Általános rendelkezések	8
II.5.4. Behaladás szükségesszállóhelyre	8
II.5.5. Behaladás az I. számú vágányra.....	8
II.5.6. Behaladás a II. számú vágányra a Határ út felől.....	9
II.5.7. Behaladás a II. számú vágányra a Száva kocsisín felől	9
II.5.8. Kihaladás az I. számú vágányról.....	9
II.5.9. Kihaladás a II. számú vágányról	9
II.5.10. Közlekedés a végállomáson a jelző- és váltóállító berendezés zavara esetén.....	9
II.6. A végállomás területén elhelyezett <i>Megállás helye</i> jelzőtáblák szerepe.....	10
II.7. Tárolási és félreállási lehetőség	10
II.8. Az utasok le- és felszállása, a járművek indulása	10
II.8.1. Az utastájékoztató berendezés kezelése	10
II.9. A járművezetők feladatai	11
II.10. A tabulátorkezelő feladatai.....	11
II.11. A végállomás nyitása, zárása	11
II.12. Eljárás rendkívüli események esetén.....	11
II.13. Váltótisztítás/karbantartás a végállomáson	11
II.14. A végállomás elérhetősége	12
III. Határ út / Üllői út (50-es villamos végállomása)	13
III.1. A végállomás kialakítása	13
III.2. A végállomáshoz tartozó váltók.....	13

III.3. Közlekedési korlátozások	13
III.4. A végállomás lejtviszonyai	13
III.5. A végállomás jelző- és váltóállító berendezésének leírása, közlekedési rendje	13
III.5.1. A végállomás jelző- és váltóállító berendezésének üzemmódja és állapotai	13
III.5.2. Általános rendelkezések	14
III.5.3. Behaladás a III. számú vágányra az Üllő út felől	14
III.5.4. Behaladás a III. számú vágányra a Száva kocsiszín felől	14
III.5.5. Behaladás a IV. számú vágányra	14
III.5.6. Kihaladás a III. számú vágányról	14
III.5.7. Kihaladás a IV. számú vágányról	14
III.5.8. Közlekedés a végállomáson a váltóállító berendezés zavara esetén	14
III.6. A végállomás területén elhelyezett <i>Megállás helye</i> jelzőtáblák szerepe	15
III.7. Tárolási és félreállási lehetőség	15
III.8. Az utasok le- és felszállása, a járművek indulása	15
III.8.1. Az utastájékoztató berendezés kezelése	15
III.8.1.1. Általános rendelkezések	15
III.8.1.2. Az utastájékoztató berendezés működtetése menetrendi forgalom esetén	15
III.8.1.3. Az utastájékoztató berendezés működtetése forgalmi zavar esetén	16
III.8.1.4. Az utastájékoztató berendezés működtetése forgalmi zavar esetén	16
III.9. A járművezetők feladatai	16
III.10. A végállomás nyitása, zárása	16
III.11. Eljárás rendkívüli események esetén	16
III.12. A végállomás elérhetősége	17
IV. A Száva telephelyről történő kiállások és a Száva telephelyre történő beállások szabályozása .	18
IV.1. Általános rendelkezések	18
IV.2. Kiállítás Száva telephelyről	18
IV.3. Beállítás Száva telephelyre	19
IV.4. Átállás a végállomások között	19
V. Hatályon kívül helyezés	19
VI. A végállomás helyszínrajza	20

I. Az utasítás hatálya

I.1. Az utasítás személyi hatálya

Az utasítás személyi hatálya kiterjed a forgalmi feladatot ellátó munkakörben dolgozó munkavállalókra, továbbá azon dolgozókra, akiknek a tevékenysége a forgalom lebonyolításával, biztosításával összefügg, valamint az adott szakterületre érvényes rendelkezési, vasútüzemi zavarelhárítási- és intézkedési, illetve ellenőrzési joggal rendelkezőkre.

A 2018. november 12-től hatályos Végállomási Végrehajtási Utasítást az eddigi tapasztalatok, illetve időközben bekövetkezett módosítások miatt aktualizálni szükséges. A módosítások dőlt betűvel kerülnek a szövegben megjelenítésre, illetve a módosítás mellett a margón vastag fekete vonal is jelöli azt a szakaszt ahol a módosítás bekövetkezett.

I.2. Az utasítás területi hatálya

Az utasítás területi hatálya az alábbi helyszínekre terjed ki:

- a 42-es és 52-es villamosok végállomása (Határ út / Ferde utca),
- az 50-es villamos végállomása (Határ út / Üllői út),
- a Száva kocsiszín és a Határ úti végállomások között fekvő egyvágányú pályaszakaszok.

II. Határ út / Ferde utca (42-es és 52-es villamos végállomása)

II.1. A végállomás kialakítása

A végállomás a IX. kerületben (Ferencvárosban) az Üllői út és a Ferde utca között, a közúti forgalomtól külön választva helyezkedik el. A végállomás kettős vágánykapcsolattal rendelkező, egy csonkavágányból és egy átmenő vágányból álló végállomás. A kettős vágánykapcsolat előtt szükségesszállóhely került kialakításra.

A végállomás átmenő vágánya Száva kocsiszínnel biztosít üzemi kapcsolatot, az oszlopon elhelyezett „N” főjelzőtől a Száva kocsiszín I. kapujáig terjedő pályaszakasz egyvágányú pályaszakasznak minősül.

Bejelentkező szakasz alatt a „T” és „S” főjelzők, valamint az előttük elhelyezett lazavezetékek közötti pályaszakaszt értjük.

II.2. A végállomáshoz tartozó váltók

A végállomáshoz hét váltó tartozik:

- **V2** (K1500) kulisszás rugós hasítható (helyszíni kézi állítású) váltó;
- **V3** (K1502) kulisszás rugós váltó, ahol a kulisszarögzítő bilincs a váltó hasítása után a csúcscsínreket egyenes állásba állítja vissza;
- **V4** (K1501) kulisszás rugós váltó, ahol a kulisszarögzítő bilincs a váltó hasítása után a csúcscsínreket kitérő állásba állítja vissza;
- **V5** (K1503) távvezérlésű, húzóvágnessel ellátott váltó, amelynek vezérlését a berendezés kezelésére beosztott dolgozó (tabulátorkezelő) végzi (a továbbiakban: központi állítású váltó). A váltó egyenes védőállással rendelkezik, a váltó ráfutási pályaszakaszában aláváltást gátló járműérzékelő elem nincs kiépítve.
- **V6** (K1504) kulisszás rugós hasítható váltó;
- **V7** (K1505) kulisszás rugós hasítható váltó;
- **V8** (K1506) központi állítású váltó. A váltó védőállással nem rendelkezik, a váltó ráfutási pályaszakaszában aláváltást gátló járműérzékelő elem nincs kiépítve.

II.3. Közlekedési korlátozások

Az I. vágányra legfeljebb **36** méter hosszú járművel, és csak egy munkavezetékkel érintkező áramszedővel szabad behaladni.

II.4. A végállomás lejtviszonyai

A végállomás területe sík, lejtése nincs.

II.5. A végállomás jelző- és váltóállító berendezésének leírása, közlekedési rendje

II.5.1. A végállomás jelző- és váltóállító berendezésének üzemmódja és állapotai

A jelző- és váltóállító berendezés egyféle üzemmódban, **kézi üzemben** működtethető, ebben az esetben:

- A végállomás főjelzőinek lámpái, az „S” és „T” főjelzőknél elhelyezett forgalomtechnikai ellenőrző jelzők, valamint a V8 jelű váltóhoz váltójelző irányfényei világítanak.
- Az „N” főjelzővel összefüggésben álló forgalomtechnikai összehangolási jelző – az „N” főjelző továbbhaladást engedélyező jelzése esetén – világít.
- A V5 és a V8 jelű váltó, valamint a „K”, „L”, „M”, „N”, „T” és „S” jelű főjelzők kezelését – vágányút beállításával – a berendezés kezelésére beosztott dolgozó (tabulátorkezelő) végzi.
- A csonkavágányra vagy az átmenő vágányra történő behaladást követően a járművezetőnek egyéb teendője nincs.

A tabulátorkezelő munkájának megkönnyítésére a berendezés képes az „S” és „T” főjelzők önműködő kezelésére. Ekkor a bejelentkező szakaszba érkező jármű hatására a berendezés – a menettervi és foglaltsági feltételek teljesülése esetén – önműködően beállítja a „K” főjelzőig tartó vágányutat, és a villamos számára az „S” vagy a „T” főjelzőt *Szabad a továbbhaladás* jelzésére állítja.

Az „S” és „T” főjelzők önműködő üzeme esetén

- ha csak az „S” főjelző előtti bejelentkező szakasz foglalt, akkor a berendezés az „S” főjelzőtől állít be a vágányutat a „K” főjelzőig;
- ha csak a „T” főjelző előtti bejelentkező szakasz foglalt, akkor a berendezés a „T” főjelzőtől állít be a vágányutat a „K” főjelzőig;
- ha mindkét bejelentkező szakasz foglalt, akkor az utoljára beállított képest a másik főjelzőtől állít vágányutat a berendezés a „K” főjelzőig, azaz felváltva engedi be a villamosokat a végállomásra.

Az „S” és „T” főjelzők önműködő üzeme esetén is lehetősége van a tabulátorkezelőnek a tabulátorról vágányutat beállítani az „S” vagy „T” és „K” főjelzők között. Ilyen esetben a tabulátorkezelő által elrendelt menet élvez elsőbbséget, amely tárolásra kerül, míg menettervi feltételek nem teljesülnek a beállításához.

Az „L” vagy „M” főjelzőtől induló menetek két részvágányútból tevődnek össze, amelyek külön-külön oldódnak. Az első részvágányút az „L” vagy „M” főjelzőtől a V6 jelű váltó csúcscsínjéig tart, a második részvágányút lényegében a V8 jelű váltót tartalmazza. Az első részvágányút akkor oldódik, amikor a kihaladó jármű elhagyja a V6 jelű váltó után elhelyezett lazavezetékét (azaz a kihaladó menet teljes egészében lehaladt a V6 jelű váltóról). A második részvágányút oldása a V8 jelű váltó után elhelyezett lazavezetékeknél történő elhaladáskor történik (azaz a kihaladó menet teljes egészében lehaladt a V8 jelű váltóról). A kijárat irányú menet első részvágányútjának feloldódása után a „K” vagy az „N” főjelzőtől induló menet részére (bejárat az I. vagy II. vágányra) vágányút már beállítható.

A jelző- és váltóállító berendezés háromféle állapotban lehet:

- **Bekapcsolt állapot**, ebben az esetben a berendezés az előbbiekben leírt módon kézi üzemben működtethető.
- **Kikapcsolt állapot**, ebben az esetben:
 - a központi állítású váltók csak helyszíni kézi váltóállítással állíthatók;
 - a főjelzők és a forgalomtechnikai ellenőrző jelzők sötétek;

- az „N” főjelzővel összefüggésben álló forgalomtechnikai összehangolásjelző sötét;
 - a V8 jelű váltóhoz váltójelző irányfényei világítanak;
 - a Kőér utca kereszteződésében a közúti jelzőlámpa programba történő bejelentkezés folyamatos, a villamos minden periódusban kap szabad jelzést.
- **Feszültségmentes állapot**, ebben az esetben:
- a központi állítású váltók csak helyszíni kézi váltóállítással állíthatók;
 - a főjelzők és a forgalomtechnikai ellenőrző jelzők sötétek;
 - az „N” főjelzővel összefüggésben álló forgalomtechnikai összehangolásjelző sötét;
 - a V8 jelű váltóhoz váltójelző irányfényei nem világítanak,
 - a Kőér utca kereszteződésében a közúti jelzőlámpa programba történő bejelentkezés folyamatos, a villamos minden periódusban kap szabad jelzést.

II.5.2. A végállomás jelző- és váltóállító berendezésének főjelzői, váltójelzői és egyéb jelzői

A berendezés egy – hívójelzéssel kiegészített – háromfogalmú („K”), és öt kétfogalmú főjelzővel („L”, „M”, „N”, „T” és „S”) szabályozza a villamosok közlekedését. A főjelzők szabványos állása a *Tilos a továbbhaladás* jelzés. Szabványos állás alatt a főjelzők közlekedésmentes időre meghatározott jelzését értjük.

A járművek érzékelése a végállomáson és a bejelentkező szakaszokon – ha a berendezés bekapcsolt állapotban van – a munkavezetékre telepített érzékelő elemekkel (lazavezetékekkel) történik.

A végállomás V5 és V8 jelű, távvezérlésű váltóinak állítását a berendezés kezelésére beosztott dolgozó (tabulátorkezelő) végzi. A V5 jelű váltóhoz nem tartozik váltójelző, de a váltó irányára utal a „K” főjelzőn megjelenő *”Szabad a tovább haladás”* jelzési kép.

A V8 váltóhoz egy, önálló oszlopon elhelyezett kétoptikás – váltóreteszelő jelzőt nem tartalmazó – váltójelző tartozik, amely V8 jelű váltóval egy síkban került elhelyezésre. **Kialakításánál fogva a húzómágneses állítókészülék nem a csúcshínek, hanem az állítókészülék végállását közvetíti a berendezés felé, ezért a váltójelző jelzéséből nem feltétlenül következik, hogy a váltó csúcshínei is végállásban simulnak.**

A V5 jelű váltó az „L” főjelzőtől beállított vágányút esetén kitérő állású védőállásba, az „M” főjelzőtől beállított vágányút esetén pedig egyenes állású védőállásba kerül, így előfordulhat olyan váltóállítás, amely a „K” főjelző előtt álló jármű vezetője számára indokolatlannak tűnhet.

Az „S” és a „T” főjelzőknél elhelyezett forgalomtechnikai ellenőrző jelzők – ezen főjelzők kézi és önműködő üzeme esetén egyaránt – akkor világítanak, ha az adott főjelző előtti bejelentkező szakasz foglalt. A forgalomtechnikai ellenőrző jelző azt mutatja a járművezető felé, hogy a berendezés észlelte a közeledő járművet és ezt – foglaltságként – jelzi a tabulátorkezelő felé.

Az „N” főjelzővel összefüggésben álló forgalomtechnikai összehangolásjelző a V2 jelű váltónál lévő – a Kőér utca kereszteződése előtt álló – holdfényjelzőt követően helyezkedik el. Az „N” főjelző *Szabad a továbbhaladás* jelzése esetén a forgalomtechnikai hangolásjelző

világít, jelezve a végállomásra bejárni szándékozó jármű vezetője felé, hogy az „N” főjelzőn továbbhaladást engedélyező jelzés várható.

II.5.3. Általános rendelkezések

A jelzésekre vonatkozó utasítás előírás szerinti értelmezése, végrehajtása, illetőleg a biztonsági intézkedések azonnali megtétele a közlekedésben részt vevő valamennyi munkavállaló részére kötelező.

Ha az észlelt jelzések értelme tekintetében a legkisebb kétely is felmerül, a helyzet tisztázásáig a járművet meg kell állítani, *illetve az álló járművet elindítani nem szabad!*

A végállomási jelzőberendezés be- és kikapcsolására, tabulátorról történő kezelésére az a személy jogosult, aki a berendezés érvényben lévő kezelési szabályzatából és jelen végállomási végrehajtási utasításából kimutathatóan oktatásban részesült és sikeres vizsgát tett.

A V5 jelű központi állítású váltót a tabulátorkezelő távvezérléssel abban az esetben állíthatja át, amennyiben a szükségleszállóhelyen vagy nem tartózkodik villamos, vagy a szükségleszállóhelyen tartózkodó villamos a „K” jelű főjelző előtt áll, és erről a tabulátorkezelő rátekintéssel meggyőződött.

II.5.4. Behaladás szükségleszállóhelyre

Az Ady Endre úton érkező jármű a keresztsodronyon elhelyezett „S” főjelző, a Határ úton érkező jármű pedig a Ferde utcai kereszteződés előtti oszlopon álló „T” főjelző *Szabad a továbbhaladás* jelzésére, a főjelzőkkel egy síkban elhelyezett holdfényjelzők továbbhaladást nem tiltó jelzésére, a V7 jelű hasítható váltó érintésével halad be a Határ úti végállomás szükségleszállóhelyére.

Amennyiben a „T”, illetve az „S” jelzők irányából **38** méternél hosszabb jármű vagy szerelvény (pl. csatolt TW6000, CAF Urbos 3/9) érkezik a végállomás felé, akkor ennek tényéről a tabulátorkezelőt a bejelentkező szakaszba történő behaladás előtt értesíteni kell. A szükségleszállóhelyre csak akkor szabad behaladni, ha a **38** méternél hosszabb jármű vagy szerelvény továbbhaladásának lehetősége biztosított a „K” főjelzőnél, ezáltal nem okoz fennakadást a közúti forgalomban, illetve a villamos közlekedésben.

II.5.5. Behaladás az I. számú vágányra

A villamos a „K” főjelző *Szabad a továbbhaladás egyenes irányban* jelzésére, a V5 jelű központi állítású váltó egyenes állásán közlekedve, a V4 jelű visszacsapó váltó egyenes irányból történő felhasításával haladhat be az I. vágányra.

II.5.6. Behaladás a II. számú vágányra a Határ út felől

A villamos a „K” főjelző *Szabad a továbbhaladás kitérő irányban* jelzésére, a V5 jelű központi állítású váltó kitérő állásán közlekedve, a V3 jelű visszacsapó váltó kitérő irányból történő felhasításával haladhat be a II. vágányra.

II.5.7. Behaladás a II. számú vágányra a Száva kocsiszín felől

A villamos az „N” főjelző *Szabad a továbbhaladás* jelzésére haladhat be a II. vágányra. **30** méternél hosszabb járművel csak akkor haladható meg a V2 jelű váltónál lévő – a Kőér utca kereszteződése előtt álló – holdfényjelző, ha az azon elhelyezkedő forgalomtechnikai összehangolási jelző fénye világít, és az „N” főjelzőn továbbhaladást engedélyező jelzés várható. A közúti jelzőlámpa programba történő bejelentkezést a tabulátorkezelő végzi.

II.5.8. Kihaladás az I. számú vágányról

A villamos az „L” főjelző *Szabad a továbbhaladás* jelzésre, a kitérő állású V4 jelű visszacsapó váltó és a V6 jelű hasítható váltó érintésével hagyja el a végállomást. Az Ady Endre út felé közlekedő jármű a központi állítású V8 jelű váltó egyenes állásán, a Határ útra bekanyarodó jármű a központi állítású V8 jelű váltó kitérő állásán halad tovább.

II.5.9. Kihaladás a II. számú vágányról

A villamos az „M” főjelző *Szabad a továbbhaladás* jelzésre, az egyenes állású V3 jelű visszacsapó váltó és a V6 jelű hasítható váltó érintésével hagyja el a végállomást. Az Ady Endre út felé közlekedő jármű a központi állítású V8 jelű váltó egyenes állásán, a Határ útra bekanyarodó jármű a központi állítású V8 jelű váltó kitérő állásán halad tovább.

II.5.10. Közlekedés a végállomáson a jelző- és váltóállító berendezés zavara esetén

A jelzőberendezés zavarállapotáról akkor beszélünk, ha a vágányút beállítás vagy a központi állítású váltók egyéni állítása valamely műszaki okból nem lehetséges, valamint ezen váltók végállásukat veszítették és adott főjelzőre vagy valamennyi főjelzőre továbbhaladást engedélyező jelzést nem lehet kivezérelni.

A jelzőberendezés kikapcsolt vagy feszültségmentes állapota, illetve zavara esetén a főjelzőket használhatatlannak kell minősíteni, és a továbbiakban az F.1-F.2. Jelzési és forgalmi utasítás 3.5.3. és 11.15. pontjai szerint kell eljárni. Amennyiben valamely főjelző bármely ok miatt nem kezelhető, és emiatt azon továbbhaladást engedélyező jelzés nem jeleníthető meg, a *Tilos a továbbhaladás* jelzés mellett az F.1-F.2. Jelzési és forgalmi utasítás 11.13. pontja szerint szabad elhaladni.

Ha a jelzőberendezés zavarállapotba kerül, akkor a V5 és V8 központi állítású váltó távvezérléssel nem működtethető, és a továbbiakban helyszíni kézi váltóállítást kell alkalmazni (az F.1-F.2. Jelzési és forgalmi utasítás 3.4.1. pontja szerint). A váltó átállítása a járművezető feladata.

A jelzőberendezés zavara esetén a főjelzők használhatatlanságát a tabulátorkezelőnek jelentenie kell a munkáját közvetlenül irányító személy részére. A váltó állításával megbízott munkavállaló felelős a váltó használhatóságának eldöntéséért és szabályos állításáért.

Amennyiben a „K” bejárati főjelzőhöz érkező jármű forgalmi vagy műszaki ok miatt nem tud behaladni a végállomásra, köteles a „K” főjelző oszlopán elhelyezett nyomógombos telefonon utasítást kérni a berendezést kezelő tabulátorkezelőtől.

II.6. A végállomás területén elhelyezett *Megállás helye* jelzőtáblák szerepe

A végállomás területén, annak a bejelentkezési és a bejárati szakaszában egy darab *Megállás helye* jelzőtábla került elhelyezésre.

A *Megállás helye* jelzőtábla jelentése az azok elhelyezését szabályozó társasági rendelkezésben foglaltakkal megegyezik, de figyelembe kell venni az ezen végrehajtási utasítás II.5.7. pontjában leírt – járműhosszra vonatkozó – korlátozást is.

Az "N" főjelzőhöz érkező jármű esetén:

Amennyiben az "N" jelű főjelző *Tilos a továbbhaladás* jelzést ad, akkor a járművel a *Megállás helye* jelző síkjában kell megállni annak érdekében, hogy a jármű vége az útkereszteződést elhagyja. Légfékes üzemi fékkel rendelkező járművel és kéttengelyes nosztalgiajárművel úgy kell megállni, hogy az N jelű főjelző előtti gyalogos átjárón a gyalogosok közlekedését ne akadályozza.

A *Megállás helye* jelző Határ út / Ferde utca végállomás "N" jelű főjelző oszlopára szerelve került elhelyezésre.

II.7. Tárolási és félreállási lehetőség

A végállomáson járművet tárolni csak abban az esetben lehet, ha az nem akadályozza a menetrend szerinti forgalom lebonyolítását. A hosszabb ideig félreállítandó járműveket lehetőség szerint Száva kocsiszínbén kell tárolni. Amennyiben a végállomáson kell szerelvényt félreállítani, akkor azt lehetőleg az I. vágányon kell végrehajtani. Ilyenkor a végállomás egyvágányú fejeállomásként üzemel.

II.8. Az utasok le- és felszállása, a járművek indulása

Az utasok leszállása az I. vagy II. vágányok valamelyikén, azok foglaltsága esetén a „K” főjelző előtt kialakított szükségleszállóhelyen, a felszállás az I. vagy II. vágányok két oldalán kialakított közös le- és felszállóhelyen történik.

II.8.1. Az utastájékoztató berendezés kezelése

A jelző- és váltóállító berendezés kézi üzeme esetén a legközelebb induló villamos felé mutató nyílhegy kezelését a tabulátorkezelő végzi el. A berendezés kikapcsolt vagy feszültségmentes állapotában az utastájékoztató berendezés nem működik.

II.9. A járművezetők feladatai

A végállomáson elhelyezett leltári tárgyakért a viszonylatokra beosztott járművezetők felelnek. A végállomásra reggeli kezdéskor elsőnek érkező járművezető köteles a végállomáson elhelyezett leltári tárgyak meglétéről meggyőződni. Az észlelt hiányt, rongálást vagy rongálódást, rendellenességet a telephelyi diszpécsernek (Száva kocsiszín tel: 25-213) jelenteni köteles.

II.10. A tabulátorkezelő feladatai

A tabulátorkezelő szolgálati idejében a tabulátor kezelési szabályzatának előírásai szerint köteles a végállomási tabulátort működtetni és kezelni. A végállomáson tájékoztatnia kell az utasokat a közlekedést érintő előre tervezett és rendkívüli forgalmi változásokról. Felelős a végállomási okmányok vezetéséért (vásárlók könyve, talált tárgy könyv, kárigény bejelentőlap, eseménynapló, stb.) és a munkakörével összefüggő leltári tárgyak meglétéért.

II.11. A végállomás nyitása, zárása

A járművezetőknek teendőjük nincs, mert a végállomáson folyamatos, 24 órás tabulátorkezelői szolgálat van. A végállomás bejárati ajtaja kalauzkulcs segítségével nyitható.

II.12. Eljárás rendkívüli események esetén

Rendkívüli helyzetben konkrét előírások hiányában is köteles minden munkavállaló elvégezni a munkáját a kialakult szakmai szokásoknak, fogásoknak megfelelően úgy, ahogy az megítélése szerint az adott körülmények között a legbiztonságosabb.

A rendkívüli eseményt a járművezetőnek a munkáját közvetlenül irányító személynek jelentenie kell, és a továbbiakban a kapott utasítás szerint kell eljárnia.

A fent szabályozottaktól eltérő járműmozgások csak rendkívüli esetben, helyszíni felügyelettel hajthatók végre.

Meg nem szűnő váltózavar esetén a tabulátorkezelőnek a váltóhoz ténylegesen le kell mennie, próbaállítást kell végeznie és meg kell győződnie a váltó használhatóságának forgalmi feltételeiről.

Meg nem szűnő zavar esetén értesíteni kell a zavarbejelentések kezelésével foglalkozó szervezeti egységet.

II.13. Váltótisztítás/karbantartás a végállomáson

A jelzőberendezés sajátosságaira való tekintettel a váltótisztítás, karbantartás megkezdése előtt az érintett személyek kötelesek engedélyt kérni a tabulátorkezelőtől a szükséges munkavégzéshez. A központi állítású váltók szükséges átállítását is a tabulátorkezelőtől kell kérni. A központi állítású váltók helyszíni kézi váltóállítását végezni csak a jelzőberendezés kikapcsolt állapotában szabad, majd a munka végeztével abba az állásába kell állítani és hagyni, amely állásában a munkavégzés megkezdésre került. A karbantartást végző személy

a „K” főjelző oszlopára felszerelt nyomógombos telefonon, vagy – ha van – a végállomásra rendszeresített kis hatósugarú URH készüléken keresztül kérheti meg a váltók munkavégzéshez szükséges átállítását. **Az engedély nélküli helyszíni kézi váltóállítás a berendezés bekapcsolt állapotában annak zavarát okozza!**

II.14. A végállomás elérhetősége

A végállomási tabulátorkezelő helyiségben vezetékes telefon van elhelyezve a járművezetők részére, mely a **25-374** számú melléken érhető el. A tabulátorkezelő a 25-375 telefonon érhető el.

III. Határ út / Üllői út (50-es villamos végállomása)

III.1. A végállomás kialakítása

A végállomás a X. kerületben (Kőbányán) az Üllői út és a Vak Bottyán utca között, a közúti forgalomtól külön választva helyezkedik el. A végállomás kettős vágánykapcsolattal rendelkező, egy csonkavágányból és egy átmenő vágányból álló végállomás. A kettős vágánykapcsolat előtt szükségleszállóhely került kialakításra.

A végállomás átmenő vágánya Száva kocsiszínnel biztosít üzemi kapcsolatot, a III. vágány Kőér utca felőli végében álló Megállóhely jelzőtáblától a Száva kocsiszín I. kapujáig terjedő pályaszakasz egyvágányú pályaszakasznak minősül.

III.2. A végállomáshoz tartozó váltók

A végállomáshoz négy váltó tartozik:

- **V9** (K3903) távvezérlésű, húzómágnessel ellátott váltó, amelynek vezérlését a járművezető szánszerkezet segítségével végzi. A váltó védőállással nem rendelkezik, a váltó ráfutási pályaszakaszában aláváltást gátló járműérzékelő elem nincs kiépítve.
- **V10** (K3904) hasítható váltó;
- **V11** (K3902) kulisszás rugós váltó, ahol a kulisszarögzőtő bilincs a váltó hasítása után a csúcscsínre kitérő állásba állítja vissza;
- **V12** (K3901) kulisszás rugós váltó, ahol a kulisszarögzőtő bilincs a váltó hasítása után a csúcscsínre kitérő állásba állítja vissza.

III.3. Közlekedési korlátozások

A IV. vágányra legfeljebb **90** méter hosszú szerelvényel szabad behaladni.

III.4. A végállomás lejtviszonyai

A végállomás területe sík, lejtése nincs.

III.5. A végállomás jelző- és váltóállító berendezésének leírása, közlekedési rendje

III.5.1. A végállomás jelző- és váltóállító berendezésének üzemmódja és állapotai

A végállomáson jelzőberendezés nem üzemel.

A végállomás V9 jelű, távvezérlésű váltójának állítását a járművezető végzi szánszerkezet segítségével. A váltóhoz két, munkavezeték tartó oszlopon elhelyezett váltójelző tartozik, az egyik a váltóállítás helyét megelőző oszlopon, a másik pedig a szükségleszállóhelyen lévő *Megállóhely* jelzőtáblát követően.

Kialakításánál fogva a húzómágneses állító készülék nem a csúcscsínre, hanem az állító készülék végállását közvetíti a berendezés felé, ezért a váltójelző jelzéséből nem feltétlenül következik, hogy a váltó csúcscsínjei is végállásban simulnak.

III.5.2. Általános rendelkezések

A jelzésekre vonatkozó utasítás előírás szerinti értelmezése, végrehajtása, illetőleg a biztonsági intézkedések azonnali megtétele a közlekedésben részt vevő valamennyi munkavállaló részére kötelező.

Ha az észlelt jelzések értelme tekintetében a legkisebb kétely is felmerül, a helyzet tisztázásáig a járművet meg kell állítani, *illetve az álló járművet elindítani nem szabad!*

III.5.3. Behaladás a III. számú vágányra az Üllő út felől

A villamos a V9 jelű központi állítású váltó kitérő állásán közlekedve, a V11 jelű visszacsapó váltó egyenes irányból történő felhasításával haladhat be a III. vágányra.

III.5.4. Behaladás a III. számú vágányra a Száva kocsiszín felől

A villamos a V2 jelű váltó kitérő állásán, a Kőér utca kereszteződése előtt álló holdfényjelző továbbhaladást nem tiltó jelzésére haladhat be a III. vágányra. A III. vágány foglaltsága esetén a III. vágány Kőér utca felőli végében álló Megállóhely jelzőtábla előtt, a közúti forgalom akadályozása nélkül kell várakozni. A közúti jelzőlámpa programba történő bejelentkezést a tabulátorkezelő végzi.

III.5.5. Behaladás a IV. számú vágányra

A villamos a V9 jelű központi állítású váltó egyenes állásán közlekedve, a V12 jelű visszacsapó váltó egyenes irányból történő felhasításával haladhat be a III. vágányra.

III.5.6. Kihaladás a III. számú vágányról

A villamos a kitérő állású V11 jelű visszacsapó váltó és a V10 jelű hasítható váltó érintésével hagyja el a végállomást.

III.5.7. Kihaladás a IV. számú vágányról

A villamos a kitérő állású V12 jelű visszacsapó váltó és a V10 jelű hasítható váltó érintésével hagyja el a végállomást.

III.5.8. Közlekedés a végállomáson a váltóállító berendezés zavara esetén

Ha a V9 jelű távvezérlésű váltó távvezérléssel nem állítható, vagy a szükségleszállóhelyen álló jármű részére nem a kívánt haladási iránynak megfelelően áll, akkor a váltót váltóvas segítségével, helyszíni kézi állítással kell állítani.

A váltó állításával megbízott munkavállaló felelős a váltó használhatóságának eldöntéséért és szabályos állításáért.

III.6. A végállomás területén elhelyezett *Megállás helye* jelzőtáblák szerepe

A végállomás területén *Megállás helye* jelzőtábla nem került elhelyezésre.

III.7. Tárolási és félreállási lehetőség

A végállomáson tárolási lehetőség van a IV. számú vágányon – legfeljebb **90** méter hosszban – három villamos részére, azonban utascserére a IV. vágányt legfeljebb egy villamos félreállása esetén lehet használni. Félreállításra mind a III. számú, mind a IV. számú vágányon egy-egy villamos részére van lehetőség. A végállomáson félreállításakor figyelembe kell venni az üzemi mozgásokat. Szükség esetén villamost a kocsiszíni összekötő vágányon is ideiglenesen félre lehet állítani, azonban ez csak úgy vehető igénybe, hogy a menetrendszerinti ki- és beállításokat ne akadályozza.

III.8. Az utasok le- és felszállása, a járművek indulása

Az utasok leszállása a III. vagy IV. vágányok valamelyikén, azok foglaltsága esetén a V9 jelű váltó előtt kialakított szükségleszállóhelyen, a felszállás a III. vagy IV. vágányok között kialakított középperonos közös le- és felszállóhelyen történik. A járművekkel a menetrendben vagy a FUTÁR által meghatározott időben – önindítós rendszerben – kell indulni.

III.8.1. Az utastájékoztató berendezés kezelése

III.8.1.1. Általános rendelkezések

Az utastájékoztató berendezés kezelése távirányító segítségével a járművezető feladata. A *nem forgalmi járatok és a nosztalgia járatok* járművezetőinek a berendezést nem kell kezelniük.

A távirányító kezelőfelületén három nyomógomb található. E nyomógombok segítségével lehet állítani, hogy az utastájékoztató nyíl melyik irányba mutasson, illetve a „Törlés” nyomógomb megnyomása esetén jelzőlámpa fénye elalszik.

Telephelyre történő beálláskor a távirányítót a diszpécser részére át kell adni.

III.8.1.2. Az utastájékoztató berendezés működtetése menetrendi forgalom esetén

A végállomásra érkező szerelvény vezetője a visszafogást követően az utastájékoztató berendezést azonnal működtesse, kivéve, ha arra kell számítani, hogy a később beérkező másik szerelvény előbb fog indulni. Amennyiben a másik szerelvény menetrend szerint nem érkezik meg a végállomásra, az utastájékoztató jelzőt indulás előtt 1 perccel kell működtetni. A végállomásról előbb induló jármű felé mutató fényt a távirányító segítségével be kell kapcsolni, majd induláskor a „Törlés” nyomógombbal törölni kell.

A végállomási indulási sorrend megváltozását az utastájékoztató berendezésen haladéktalanul jelezni kell, és a villamosvezetők a hangerősítő berendezés használatával szóban is tájékoztassák az utasokat az előbb induló szerelvényről.

III.8.1.3. Az utastájékoztató berendezés működtetése forgalmi zavar esetén

A *forgalmi járatok* járművezetői egymást tájékoztassák módosított indulási időjükről, majd annak megfelelően működtessék az utastájékoztató berendezést.

Szükség esetén hangerősítő berendezés használatával szóban is tájékoztassák az utasokat az előbb induló szerelvényről.

III.8.1.4. Az utastájékoztató berendezés működtetése forgalmi zavar esetén

Amennyiben a járművezető bármilyen ok miatt nem tudja működtetni az utastájékoztató berendezést, azt a munkalap megjegyzés rovatában rögzítenie kell a végállomási indulási idő feltüntetésével.

Ha a végállomáson van olyan jármű, amelynek a távirányítójával lehet vezérelni az utastájékoztató berendezést, akkor másik járművezető segítségét kell igénybe venni. Amennyiben az utastájékoztató berendezés egyáltalán nem működtethető, akkor – ha a végállomáson több szerelvény tartózkodik – a járművezetők a hangerősítő berendezés használatával valamint a felszállóhelyen szóban tájékoztassák az utasokat az indulási sorrendről.

Az utastájékoztató berendezés hibáját jelenteni kell a járművezetők munkáját közvetlenül irányító személynek, akinek intézkedni kell a javításról.

III.9. A járművezetők feladatai

Az utastájékoztató berendezés kezelésén túl a járművezetőknek nincsen egyéb feladata.

III.10. A végállomás nyitása, zárása

A járművezetőknek teendőjük nincs, mert a végállomáson nincs járművezetői tartózkodó, erre a célra a Határ út / Ferde utcai végállomás épülete szolgál.

III.11. Eljárás rendkívüli események esetén

Rendkívüli helyzetben konkrét előírások hiányában is köteles minden munkavállaló elvégezni a munkáját a kialakult szakmai szokásoknak, fogásoknak megfelelően úgy, ahogy az megítélése szerint az adott körülmények között a legbiztonságosabb.

A rendkívüli eseményt a járművezetőnek a munkáját közvetlenül irányító személynek jelentenie kell, és a továbbiakban a kapott utasítás szerint kell eljárnia.

A fent szabályozottaktól eltérő járműmozgások csak rendkívüli esetben, helyszíni felügyelettel hajthatók végre.

III.12. A végállomás elérhetősége

Végállomási tartózkodó nincs, így az vezetékes telefonon nem érhető el.

IV. A Száva telephelyről történő kiállások és a Száva telephelyre történő beállások szabályozása

IV.1. Általános rendelkezések

A Határ út/Ferde utca végállomás II. számú (átmenő) vágánya mellett, oszlopon elhelyezett „N” főjelzőtől a Száva kocsiszín I. kapujáig terjedő pályaszakasz, valamint a Határ út/Üllői út végállomás III. számú (átmenő) vágányának Kőér utca felőli végében álló Megállóhely jelzőtáblától a Száva *telephely* I. kapujáig terjedő pályaszakasz **egyvágányú pályaszakasz** minősül.

A járművek telephelyi ki- és beállása, valamint a 42-es és 52-es viszonylatokról az 50-es viszonylatra történő átállása az **egyvágányú pályaszakasz igénybevételével történik**.

A járművek kocsiszíni ki- és beállása Száva telephely I. kapuján keresztül történik. A telephely II. kapuját csak rendkívüli esetben szabad igénybe venni. A II. kapu nyitása és zárása a járműkarbantartást végző vontatási szakszolgálat váltócsoportjának a feladata.

Az egyvágányú pályán a kétirányú közlekedés biztosítása a **felügyeleti szolgálattal és szolgálati menetrend kiadásával** történik, illetve jelen végállomási végrehajtási utasításban kerül szabályozásra.

A felügyeleti szolgálatot a Határ út/Ferde utcai végállomáson szolgálatot teljesítő tabulátorkezelő látja el, akivel Száva telephely kocsiszíni diszpécseré és a járműkarbantartást végző vontatási szakszolgálat váltócsoportjának vezetője az aktuális járműmozgások igénye szerint tart kapcsolatot.

Szolgálati menetrendnek a forgalmi munkalapon feltüntetett, Határ út/Ferde utca és Határ út/Üllői út végállomásra vonatkozó érkezési időpontok, valamint a Száva *telephelyről* történő kiállások indulási időpontjai tekintendők.

Nem számít az egyvágányú pályaszakaszon történő közlekedésnek a telephelyen belüli átálláshoz szükséges járműmozgás még akkor sem, ha az a telephely I. kapujánál az egyvágányú pályaszakasz igénybevételével jár. *Ha a telephelyen belüli átálláshoz szükséges járműmozgás a telephely I. kapujánál az egyvágányú pályaszakasz igénybevételével jár, akkor az csak felügyeleti szolgálat engedélyével hajtható végre.*

IV.2. Kiállítás Száva telephelyről

Száva telephelyről bármely végállomásra a kihaladni – előzetes engedély nélkül – a forgalmi munkalapon szereplő időpontban lehet. Amennyiben a forgalmi munkalaptól eltérő időpontban, vagy nem forgalmi járattal szükséges a kiállítás, akkor az csak a felügyeleti szolgálat engedélyével történhet. A Határ út / Ferde utca végállomásra történő behaladásakor a jelen végállomási végrehajtási utasítás II.5.7. és II.6. pontjában, a Határ út / Üllői út végállomásra történő behaladásakor a III.5.4. pontban előírtakat is figyelembe kell venni.

IV.3. Beállítás Száva telephelyre

A Határ út/Ferde utca végállomásra – a jelen végállomási végrehajtási utasítás II.5.4. pontjában előírtak szerint – érkező jármű a „K” főjelző *Szabad a továbbhaladás kiterő irányba* jelzésére behaladhat a végállomás II. vágányára, majd onnan haladhat tovább a telephely felé. A Határ út/Üllői út végállomásról a munkalapon szereplő behaladás esetében a III. vágányon közlekedve kell behaladni az egyvágányú pályaszakaszra a telephely felé. A közúti jelzőlámpa programba történő bejelentkezést mindkét irányból a tabulátorkezelő végzi.

IV.4. Átállás a végállomások között

A Határ út/Ferde utca végállomás és a Határ út/Üllői út végállomások közötti átállás igényéről a tabulátorkezelőt előzetesen értesíteni kell. Az átállás – az egyvágányú pályaszakasz igénybevétele – a felügyeleti szolgálat engedélyével hajtható végre olyan módon, hogy a járművel a V2 jelű váltót meg kell haladni, majd a vezetőállás cserét követően a V2 váltót helyszíni kézi váltóállítással a megfelelő irányba kell állítani. Ezt követően a Határ út/Ferde utca végállomásra történő behaladáskor a jelen végállomási végrehajtási utasítás II.5.7. és II.6. pontjában, a Határ út/Üllői út végállomásra történő behaladáskor a III.5.4. pontban előírtakat kell figyelembe venni.

V. Hatályon kívül helyezés

Ezen rendelkezés hatályba lépésével egyidőben a 2018. november 12-től hatályos Végállomási Végrehajtási Utasítás hatályát veszti.

Budapest, 2019. október 14.

Dr. Tóth Péter
főosztályvezető

Borbás Péter Dániel
üzemigazgató

Egyetértek:

Szonntag Andor
vasútbiztonsági vezető

VI. A végállomás helyszínrajza

